

8^Η ΕΝΟΤΗΤΑ

Το ασύνδετο σχήμα

Η παρατακτική και η υποτακτική σύνδεση των προτάσεων

Τα είδη των συνδέσμων

1)	Ασύνδετο σχήμα = ακολουθία προτάσεων χωρίς μεσολάβηση συνδέσμων π.χ.: Ο Γιάννης ήρθε, έφυγε.
2)	Παρατακτική σύνδεση = Σύνδεση όμοιων προτάσεων Κύρια + Κύρια Ο Γιάννης ήρθε <u>και</u> έφυγε Δευτερεύουσα + Δευτερεύουσα ίδιου είδους Ο Γιάννης, αφού ήρθε <u>και</u> (ενν.: αφού) μας είδε, έφυγε
3)	Υποτακτική σύνδεση = Σύνδεση ανόμοιων προτάσεων Κύρια + Δευτερεύουσα Ο Γιάννης δεν ήρθε, <u>επειδή</u> ήταν άρρωστος Δευτερεύουσα + Δευτερεύουσα άλλου είδους Ο Γιάννης δεν ήρθε, <u>επειδή</u> έπρεπε <u>να</u> διαβάσει

Τα είδη των συνδέσμων

1) Παρατακτικοί

Συμπλεκτικοί: και, ούτε, μήτε (ουδέ, μηδέ σε παλιότερα κείμενα)

Διαχωριστικοί: ή, είτε

Αντιθετικοί: μα, αλλά, αλλά και, παρά, όμως, ωστόσο, ενώ, μολονότι, παρότι, μόνο (που)

Συμπερασματικοί: λοιπόν, ώστε, άρα, επομένως

Επεξηγηματικός: δηλαδή

2) Υποτακτικοί

Ειδικοί: ότι, που, πως

Χρονικοί: όταν, σαν, ενώ, καθώς, αφού, αφότου, πριν (πριν να), μόλις, προτού (προτού να), ώσπου, ωσότου, όποτε, άμα

Αιτιολογικοί: γιατί, επειδή, αφού, καθώς, εφόσον, που

Υποθετικοί: αν, εάν, άμα

Τελικοί: να, για να

Αποτελεσματικοί: ώστε (να), που (να)

Διστακτικοί: μη(ν), μήπως

Εναντιωματικοί: αν και, μολονότι, παρότι, ενώ

Ως υποτακτικοί σύνδεσμοι (= ως εισαγωγικές λέξεις δευτερευουσών προτάσεων) λειτουργούν επίσης:

- 1) Οι αναφορικές αντωνυμίες → ο οποίος/η οποία/το οποίο, όποιος/όποια/όποιο-ό,τι, όσος/ όση/όσο
- 2) Τα αναφορικά επιρρήματα → όπου, όποτε, όπως, όσο
- 3) Το αναφορικό «που»
- 4) Οι ερωτηματικές αντωνυμίες → ποιος, ποια, ποιο/τι, πόσος, πόση, πόσο
- 5) Τα ερωτηματικά επιρρήματα → πού, πότε, πώς, πόσο
- 6) Τα ερωτηματικά «γιατί», «αν», «μήπως»
- 7) Το ομοιωματικό μόριο «σαν»
- 8) Το μόριο «να» (ως βουλητικό)
- 9) Η πρόθεση «παρά» μαζί με το «να» (κατά τη σύγκριση δύο προτάσεων)